

33.2

12 - 3 - 1984

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥΣΤΟ Ε.Β.Ε.Α. - 12 ΜΑΡΤΙΟΥ 1984

Αγαπητοί φίλοι,

Θα ανταποκριθώ στην πρόσκληση του κ. Ευφραΐμογλου, να πω δυο λόγια, αλλά πριν προχωρήσω, θα ήθελα να τονίσω τη σημασία που δίνει η Κυβέρνησή μας στη στενή συνεργασία ανάμεσα στο δημόσιο τομέα και τον ιδιωτικό τομέα. Και προσθέτουμε ίσως, και τον κοινωνικό τομέα. Νομίζω ότι έχει έλθει η ώρα να ξεπεράσουμε όλες τις παρεξηγήσεις, που μέχρι τώρα μας ταλαιπωρούσαν και δίνοντας το χέρι να προχωρήσουμε μαζί για την επίλυση των τόσο σημαντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα μας.

./.

Η οικονομία μας είναι μια ανοιχτή οικονομία κι αυτό σημαίνει ότι οι επιλογές μας και ο ρυθμός υλοποίησής τους επηρεάζεται και από τις συνθήκες και εξελίξεις της παγκόσμιας οικονομίας. Το κύριο πρόβλημά μας είναι ο τρόπος ένταξής μας στον παγκόσμιο καταμερισμό της εργασίας. Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας μεταπολεμικά έχει στηριχθεί πάνω σε μια βάση που προϋποθέτει αύξηση του παγκόσμιου εθνικού εισοδήματος, μικρά ποσοστά παγκόσμιου πληθωρισμού και χαμηλές τιμές πρώτων υλών. Η ανατροπή αυτών των συνθηκών στην παγκόσμια οικονομία έχει οξύνει τις αδυναμίες και αντιφάσεις της ελληνικής οικονομίας.

Ο τρόπος ένταξής μας στην παγκόσμια αγορά εργασίας εκφράζεται με την στρεβλή διάρθρωση των εξωτερικών μας συναλλαγών. Το ισοζύγιο εξωτερικών πληρωμών βασίζεται όσον αφορά τα έσοδα σε δραστηριότητες που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες στις διακυμάνσεις της παγκόσμιας δραστηριότητας, όπως είναι ο τουρισμός, η ναυτιλία και τα μεταναστευτικά εμβάσματα. Οι εξαγωγές μας συνίστανται σε μεγάλο βαθμό από προϊόντα για τα οποία η ζήτηση είναι ανελαστική και ταυτόχρονα μειώνεται η ανταγωνιστικότητά τους λόγω της αύξησης του κόστους παραγωγής. Οι εισαγωγές μας σε μεγάλο βαθμό αφορούν αναγκαία αγαθά και πρώτες ύλες. Έτσι, η εξάρτησή μας από τη διεθνή συγκυρία και τις διεθνείς τιμές είναι μεγάλη.

Η παγκόσμια οικονομική κρίση έχει οξύνει τον ανταγωνισμό στις διεθνείς αγορές. Το κόστος παραγωγής και η ποιότητα των

προϊόντων αποτελούν πλέον καθοριστικούς παράγοντες για τη διατήρηση και διεύρυνση στις αγορές εξωτερικού. Η χαμηλή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων, τόσο σε σχέση με τις αναπτυγμένες οικονομίες, όσο και σε σχέση με τις χώρες φθηνού εργατικού κόστους, μας τοποθετεί πράγματι σε μια περίεργη ενδιάμεση κατάσταση. Δεν έχουμε την τεχνολογία και τις μαζικές εκείνες επενδύσεις, οι οποίες θα μας επιτρέψουν να πουλάμε σχετικά φθηνά, παρά το γεγονός ότι τα μεροκάματα μπορεί να είναι πολύ ψηλά, όπως είναι στη Βόρεια Ευρώπη. Απ' την άλλη μεριά, ο τρίτος κόσμος μπορεί να μην έχει την τεχνολογική ανάπτυξη που έχουμε εμείς, αλλά έχει πάμφθινο εργατικό δυναμικό. Και βρισκόμαστε ακριβώς ανάμεσα σ' αυτές τις δύο καταστάσεις, οι οποίες συμπιέζουν και δημιουργούν προβλήματα στην οικονομία μας. Αυτή ακριβώς η κατάσταση έχει σαν αποτέλεσμα να γίνεται όλο και πιο δύσκολη η τοποθέτηση των προϊόντων μας στις αγορές εξωτερικού και ταυτόχρονα να εκτοπίζονται τα ελληνικά προϊόντα όλο και περισσότερο από την ελληνική αγορά.

Η ένταξή μας στην ΕΟΚ, με την φιλελευθεροποίηση της αγοράς και τις προτιμησιακές συμφωνίες που έχει συνάψει η ΕΟΚ με τρίτες χώρες που αφορούν κύρια τα παραδοσιακά εξαγωγίμα προϊόντα μας, έχει διευρύνει το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο και έχει οξύνει το πρόβλημα της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων.

Αποτέλεσμα του τρόπου ανάπτυξης που ακολουθήθηκε είναι ότι δεν διευρύνθηκε η παραγωγική βάση της οικονομίας μας και δημιουργήθηκε μια δυναμική διάσταση μεταξύ της παραγωγικής βάσης και της ικανότητας της οικονομίας μας για κατανάλωση. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι δύο κύριοι τομείς της οικονομίας - μεταποίηση και αγροτικός τομέας - συμμετέχουν στη διαμόρφωση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος με 46,4% το 19850, με 41,6% το 1960 και 36% το 1979.

Συνέπεια των παραπάνω είναι η παράταση της ανάγκης προσφυγής σε εξωτερικό δανεισμό, που εκτός από το πρόβλημα εξυπηρέτησής του επιδρά δυσμενώς στις ισοτιμίες του εθνικού νομίσματος, στην ενίσχυση των πληθωριστικών πιέσεων, στην αύξηση της ανεργίας, στην ανακατανόμή των μέσων παραγωγής, κλπ.

Το πρόβλημα δεν είναι μόνον οικονομικό. Η χώρα μας αντιμετωπίζει τεράστιους εθνικούς κινδύνους. Πρωταρχικό μας καθήκον και επιλογή είναι η διασφάλιση της εδαφικής μας ακεραιότητας και η προώθηση και κατοχύρωση της εθνικής μας ανεξαρτησίας. Αυτό απαιτεί τον προσανατολισμό πόρων για ενίσχυση της εθνικής μας άμυνας και ταυτόχρονα τη

δημιουργία μιας γερής οικονομικής βάσης. Η εθνική μας ανεξαρτησία συνδέεται άρρηκτα με την οικονομική μας αυτοδυναμία.

Το πρόβλημα της ανεξαρτησίας πάει πολύ βαθύτερα. Ξεπερνά το θέμα της αμυντικής ικανότητας. Το ερώτημα είναι αν μέσα στην οικονομία υπάρχουν εκείνες οι δυνάμεις, που να μπορούν πραγματικά να εδραιώσουν και να κατοχυρώσουν την ανεξαρτησία της χώρας.

Απαιτείται γι αυτό μια συντονισμένη, προγραμματισμένη και επιθετική προσπάθεια, τόσο από την πλευρά της πολιτείας, όσο και από την πλευρά του ιδιωτικού τομέα για μείωση της εξάρτησής μας από το εξωτερικό. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να προωθήσουμε και να διαφοροποιήσουμε τις εξαγωγές μας και ταυτόχρονα να προχωρήσουμε σε υποκατάσταση των εισαγωγών μας. Το κλειδί γι αυτό είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός, επενδύσεις που ενσωματώνουν τις νέες τεχνολογίες, η βελτίωση των μέσων και μεθόδων παραγωγής, η αλλαγή στην οργάνωση των επιχειρήσεών μας, είναι επιτακτική ανάγκη.

Το πρόβλημα της οργάνωσης, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα είναι καθοριστικό. Η χαμηλή παραγωγικότητα του δημόσιου τομέα αποτελεί ανασχετικό παράγοντα για την αύξηση της παραγωγικότητας του ιδιωτικού τομέα.

Το συγκριτικό μας πλεονέκτημα δεν μπορεί πλέον να στηριχθεί στο φθηνό εργατικό κόστος. Πρέπει να στηριχθεί στην καλύτερη αξιοποίηση, τόσο του ανθρώπινου δυναμικού και των πόρων που διαθέτουμε, όσο και των σύγχρονων μεθόδων

οργάνωσης και διοίκησης της δραστηριότητάς μας. Οι σύγχρονες μέθοδοι παραγωγής, οργάνωσης και διοίκησης στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών, προσαρμοσμένες βέβαια στις δικές μας συνθήκες και ιδιαιτερότητες, αποτελούν τον καθοριστικό παράγοντα για αύξηση της παραγωγικότητας και βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς μας.

Η ανάπτυξη της βιομηχανίας και του εμπορίου μας πρέπει να γίνει σε νέες επαναστατικές βάσεις. Πρέπει αυτή τη φορά να μην χάσουμε το τραίνο της τρίτης τεχνολογικής επανάστασης. Στα πλαίσια του 5ετούς προγράμματος έχουν καθοριστεί οι τομείς στους οποίους δίνουμε προτεραιότητα και με τον αναπτυξιακό νόμο 1262/82 καθορίζονται ιδιαίτερα κίνητρα για εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη της τεχνολογίας. Είναι ένας τομέας-πρόκληση για την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Η αλλαγή της δομής του εμπορικού ισοζυγίου είναι όρος επιβίωσης για τη χώρα μας. Το όφελος δεν είναι μόνο συναλλαγματικό. Η υποκατάσταση των εισαγωγών και η διαφοροποίηση και αύξηση των εξαγωγών σημαίνει ταυτόχρονα διεύρυνση της παραγωγικής μας βάσης, τεχνολογική αναβάθμιση της οικονομίας μας, βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών, μείωση της ανεργίας στη χώρα μας, αύξηση του υγιούς ανταγωνισμού και τέλος αλλαγή της νοοτροπίας και συμπεριφοράς μας στις συναλλαγές. Είναι το αποτέλεσμα της δημιουργίας μιας απαραίτητης υποδομής και λειτουργίας που απαιτεί υπευθυνότητα και συνέπεια σ'όλο το φάσμα των συναλλαγών μας.

Απόρροια αλλά και συστατικό στοιχείο του τρόπου ανάπτυξης που ακολουθήσαμε ήταν η δημιουργία μιας καταναλωτικής κοινωνίας και η καλλιέργεια μιας ξеноμανίας που ταύτισε τα ξένα προϊόντα με την ποιότητα και τα ελληνικά προϊόντα με την έλλειψη ποιότητας. Κι αυτό δημιουργεί ένα φαύλο κύκλο. Πολλά από τα ελληνικά προϊόντα δεν διακρίνονται βέβαια για την ποιότητα τους, αλλά η νοοτροπία της "κατώτερης ποιότητας" δεν δημιουργεί το κατάλληλο κλίμα για προώθηση ακόμη και εκείνων των ελληνικών προϊόντων που διακρίνονται για την ποιότητα τους. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που εξάγουμε προϊόντα καλής ποιότητας τα οποία επειδή είναι ελληνικά δεν βρίσκουν ανταπόκριση στην ελληνική αγορά. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα τα εξάγουμε και τα ξαναεισάγουμε με ξένη φίρμα και σε μεγαλύτερες τιμές.

Οι δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας και των ελλήνων παραγωγών είναι πολύ μεγάλες. Πρέπει να γίνει κι έχει αρχίσει ήδη να γίνεται μια έρευνα της ελληνικής αγοράς για να δούμε ποια από τα προϊόντα που εισάγουμε παράγονται ή μπορούν να παραχθούν στη χώρα μας και ταυτόχρονα να πείσουμε τον έλληνα καταναλωτή τελικών και ενδιάμεσων προϊόντων ότι με το να προτιμάει τα ελληνικά προϊόντα συμβάλλει τελικά στην αύξηση του δικού του εισοδήματος. Γιατί συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγής, στην μείωση της ανεργίας, στην αύξηση του εθνικού εισοδήματος - άρα και στην ικανότητα της πολιτείας να ικανοποιήσει τις δικές του ανάγκες με αύξηση του κοινωνικού του μισθού.

Η υποκατάσταση εισαγωγών βοηθάει έμμεσα αλλά ουσιαστικά και στην προώθηση των εξαγωγών. Η ανάπτυξη της παραγωγής, η βελτίωση δεξιοτεχνίας και τεχνολογίας τοπικά δημιουργεί τις προϋποθέσεις

για αύξηση και διαφοροποίηση των εξαγωγών. Σημαντικό ρόλο προς την κατεύθυνση αυτή παίζει η προσπάθεια που γίνεται για ελληνοποίηση των κρατικών προμηθειών.

Για την ενίσχυση των εξαγωγών έχουν ληφθεί αρκετά μέτρα από την πλευρά της πολιτείας. Για μια επιθετική πολιτική εξαγωγών όμως σημαντικό ρόλο παίζει, πέρα από την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων, ο τρόπος προώθησης και προβολής, το μάρκετινγκ, των προϊόντων. Κι εδώ θα πρέπει να πούμε ότι έχουμε πολλές αδυναμίες, ιδιαίτερα στο χώρο των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο μεγάλος όγκος των εξαγωγών γίνεται από λίγες μεγάλες μονάδες. Αυτό είναι ενδεικτικό των δυνατοτήτων που υπάρχουν για αύξηση των εξαγωγών αν βελτιώσουμε την πληροφόρηση του έλληνα επιχειρηματία. - καθοριστικός είναι εδώ ο ρόλος της πολιτείας και των επιμελητηρίων, - και τις μεθόδους οργάνωσης των πωλήσεων του. Η δημιουργία Trading Companies, κοινοπραξιών πωλήσεων που θα στελεχωθούν με εξειδικευμένο και έμπειρο προσωπικό μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση του προβλήματος.

Η διοργάνωση διεθνών εκθέσεων στο εσωτερικό και η συμμετοχή μας σε διεθνείς εκθέσεις στο εξωτερικό, όπως και η κινητοποίηση των εμπορικών μας ακολούθων στο εξωτερικό μπορεί πολλά να προσφέρει. Πέρα όμως απ' αυτά η άμεση επαφή του έλληνα επιχειρηματία με τους αγοραστές στο εξωτερικό, όπως και η προώθηση του οργανωμένου εμπορίου μέσα από τις διακρατικές συμφωνίες έχει ήδη αρχίσει να αποδίδει θετικά αποτελέσματα.

Ετοιμάζεται το νομοσχέδιο για ενίσχυση της τυποποίησης, συσκευασίας, για τον έλεγχο της ποιότητας των προϊόντων και των πρώτων υλών και την καθιέρωση του σήματος ποιότητας.

Στη μάχη για τις εξαγωγές πρέπει να υπάρχει στενή συνεργασία μεταξύ της πολιτείας και των επιχειρηματιών. Η αλληλοενημέρωση, η διευκόλυνση των διαδικασιών, ο έλεγχος των τιμών και η αντιμετώπιση του παραεμπορίου είναι προς το συμφέρον των εξαγωγέων και της πολιτείας. Η συνεργασία θα πρέπει να δραστηριοποιηθεί και σ'έναν άλλο τομέα, την προώθηση των ελληνικών παραγωγών και κατασκευαστών στους διεθνείς διαγωνισμούς. Η μελέτη των διακηρύξεων, η πληροφόρηση, η παροχή συμβουλών προς τους ενδιαφερόμενους μπορεί να ανοίξει καινούργιες δυνατότητες.

Για όλα τα παραπάνω είναι απαραίτητη η συνεχής εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα, όσο και των ίδιων των επιχειρηματιών σε καινούργιες τεχνικές και μεθόδους. Η εκπαίδευση αποτελεί επένδυση με αυξανόμενους ρυθμούς απόδοσης. Γίνεται μια μεγάλη προσπάθεια στον τομέα αυτό και είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό ότι έχει γίνει συνείδηση σε μεγάλο βαθμό, τόσο από τους εργαζόμενους όσο και από τους ίδιους τους επιχειρηματίες.

Είναι γνωστό ότι κάνουμε μια μεγάλη προσπάθεια, δίνουμε μάχη, για να μειώσουμε τις αρνητικές επιπτώσεις και στο χώρο της βιομηχανίας από την ένταξη μας στην ΕΟΚ. Οι προοπτικές για την ΕΟΚ δεν είναι πολύ αισιόδοξες, αλλά η ελληνική κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να προστατεύσει τα εθνικά μας συμφέροντα, να δώσει την δυνατότητα στην ελληνική βιομηχανία ν'αναπτυχθεί ανταγωνιστικά.

Περνάμε μια περίοδο ιδιαίτερα κρίσιμη για τα εθνικά μας θέματα.

Η επεκτατική δυναμική της Τουρκίας, με την βοήθεια των συμμάχων αποτελεί μια μόνιμη και επικίνδυνη απειλή. Η ανάπτυξη της οικονομίας μας είναι όσο ποτέ προϋπόθεση και εγγύηση για την εδαφική μας ακεραιότητα και την εθνική μας ανεξαρτησία.

Κι' αυτό δεν είναι υπόθεση μόνον της Κυβέρνησης, μόνο της Πολιτείας. Είναι υπόθεση όλων μας. Είμαστε, μπορώ να πω με κάποια περηφάνεια, η μόνη Κυβέρνηση στην Ευρώπη που προστατεύει το εισόδημα των εργαζομένων από τον πληθωρισμό. Πρέπει όμως όλοι μας να δώσουμε την μάχη της παραγωγής και της παραγωγικότητας για να περιφρουρήσουμε τις θεσμικές αλλαγές που γίνονται στη χώρα μας, για να φτιάξουμε μια πιο δίκαιη κοινωνία, αλλά και για να επιβιώσουμε σαν έθνος.

Γι' αυτούς ακριβώς τους λόγους μου δίνει ιδιαίτερη χαρά και τιμή να συμμετάσχω σ' αυτή την τελετή, με την οποία βραβεύονται οι εταιρίες εκείνες, οι οποίες κέρδισαν τη μάχη των εξαγωγών.
